

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautas Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK Rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 973 sahifa.
E'lon qilishga 2026-yil
30-sentabrda ruxsat etildi.

JURAYEVA ZILOLA TUROBOVNA

O'zbekistonda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish sharoitida inson kapitalining raqamli iqtisodiyot rivojlanishiga ta'sirini ekonometrik baholash.....582

TURDIYEV ABDULLO SAGDULLAEVICH

O'zbekiston hududlarida qurilish materiallariga talab muhiti omillarining panel bahosi.....592

TO'RAYEVA SEVINCH SIROJIDDINOVNA

Olmalik kon-metallurgiya kombinatida investitsion loyihalarni moliyalashtirish samaradorligini oshirish mexanizmlari.....602

JOMOLOV MUZAFFAR MIRZOXITOVICH

Hududlarda investitsiyalar samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti: Toshkent viloyati shahar va tumanlari misolida.....608

KABILOVA ZEBO BABAKULOVNA

Surxondaryo viloyatining hududiy ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti va mehnat resurslari salohiyatini tahlili.....620

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

TURDALIYEV AVAZBEK TURDALIYEVICH, YIGITALIYEV OBLOYOR

DONIYORJON O'G'LI

Anor (*Punica Granatum* L) ekilgan maydonlarda tuproq biologik faolligi ko'rsatkichlarining meva hosildorligi va sifatiga ta'siri.....628

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR

DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan och tusli bo'z tuproqlarda biomikrolarning selektivligi.....634

BAUETDINOVA INABAT SATULLAEVNA, TEULIEV JAKSILIK BEGDULLAEVICH,

ALLANAZAROV SULTANBEK REYPAZAROVICH

Kuzgi bug'doyni yomg'irlatib sug'orish va oziqlantirish me'yorlarining tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri.....643

OCHILDIYEV O'TKIR OLLANAZAROVICH, MUSURMONOV AZZAM

TURDIYEVICH, ABDUG'ANIYEV ULUG'BEK BURXONIDDIN O'G'LI, AMINJONOV

BUNYODBEK BAXRAMJON O'G'LI, TURAPOV URAL YUSUPOVICH, SAYFIEV

SHERZOD BEKNAZAROVICH

Tok tuplaridagi hosil yuklamasi me'yorini belgilash va uning hosildorlikka ta'sirini ilmiy asoslash.....649

MUSAYEV MANSUR SAMANDAROVICH, RAVSHANOV MIRJALOL

Ma'danli o'g'itlar me'yorlarining bahorgi bug'doy navlari don hosildorligiga ta'siri.....655

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR

DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan tuproqlarda paragenetik elementlarning geokimyoviy xususiyatlari: Ca va Sr misolida.....660

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini gat asosida shakllantirish (Kogon tumani misolida).....667

XALILOVA KAMOLA ABDULXODI QIZI, TUXTAYEVA DINORA NAVRUZOVNA

O'zbekistonda qarag'ay (*Pinus* L.) seleksiyasi va unga qo'yiladigan talablar.....677

UO'K: 632. 6.9

TOK TUPLARIDAGI HOSIL YUKLAMASI ME'YORINI BELGILASH VA UNING HOSILDORLIKKA TA'SIRINI ILMIY ASOSLASH

OCHILDIYEV O'TKIR OLLANAZAROVICH

Akademik M.Mirzayev Bog'dorchilik, uzumchilik va vinochilik
ilmiy-tadqiqot instituti, Uzumchilik va mikrovinochilik
bo'limi boshlig'i, q.x.f.f.d., katta ilmiy xodim

<https://orcid.org/0009-0001-0362-042X>

MUSURMONOV AZZAM TURDIYEVICH

Akademik M.Mirzayev nomidagi Bog'dorchilik, uzumchilik va vinochilik
ilmiy-tadqiqot instituti Bog'dorchilik va uzumchilikni mexanizatsiya qilish
bo'limi boshlig'i, texnika fanlari doktori, katta ilmiy xodim

<https://orcid.org/0009-0003-2969-0973>

ABDUG'ANIYEV ULUG'BEK BURXONIDDIN O'G'LI

Toshkent davlat agrar universiteti mustaqil tadqiqotchisi

<https://orcid.org/0009-0004-8599-9838>

AMINJONOV BUNYODBEK BAXRAMJON O'G'LI

Akademik M.Mirzayev nomidagi Bog'dorchilik, uzumchilik va vinochilik
ilmiy-tadqiqot instituti, Uzumchilik va mikrovinochilik bo'limi tadqiqotchisi,
Farg'ona davlat universitetining 1-kurs doktoranti

<https://orcid.org/0009-0004-8595-9436>

TURAPOV URAL YUSUPOVICH

Akademik M.Mirzayev nomidagi Bog'dorchilik, uzumchilik va vinochilik
ilmiy-tadqiqot instituti loyiha kichik ilmiy xodimi

<https://orcid.org/0009-0001-0362-042X>

SAYFIEV SHERZOD BEKNAZAROVICH

Toshkent davlat agrar universiteti magistranti,
loyiha stajyor tadqiqotchisi

<https://orcid.org/0009-0008-8648-9845>

Annotatsiya. Ushbu maqolada keyingi yillarda tok tuplarini shakllantirish va ulardagi hosil yuklamasini me'yorlash, hosilli novdalarni uzun va qisqa kesish usullari, sug'orish hamda boshqa agroteknik tadbirlarni hisobga olgan holda mineral o'g'itlar me'yorini belgilash masalalari tadqiq etilgan. Tuproqning yuqori qatlamlarida umumiy fosfor miqdori 0,21–0,26 % ni, harakatchan fosfor miqdori esa 18,3–27,0 mg ni tashkil etgan. Tuproqning yuqori qatlamlaridagi harakatchan fosfor miqdori pastki qatlamlarga o'tgan sari kamayib borishi aniqlangan. Yuqori qatlamda kaliy miqdori 2 % ni, uning harakatchan shakli esa 185,1–219,1 mg ni tashkil etgan. Tajriba har bir variant bo'yicha uch qaytarishda olib borilgan bo'lib, har bir qaytarishda 32 tupdan tok mavjud bo'lgan.

Kalit so'zlar: tok, yuklama, nazorat, miqdorlari, bo'z tuproq, kaliy tuzi, qumloq bo'z tuproq, massa, nitratlar, differensiyalangan, o'g'it, azot, fosfor, kaliy, harakatlanuvchi.

Аннотация. В данной статье исследованы вопросы формирования кустов винограда в последние годы и нормирования урожайной нагрузки на них, методы длинной и короткой обрезки плодовых побегов, определения норм минеральных удобрений с учетом полива и других агротехнических мероприятий. В верхних слоях почвы количество общего фосфора составило 0,21-0,26%, а количество подвижного фосфора - 18,3-27,0 мг. Установлено, что содержание подвижного фосфора в верхних слоях почвы уменьшается по мере перехода в

нижние слои. В верхнем слое содержание калия составляет 2%, а его подвижная форма 185,1–219,1 мг. Эксперимент проводился в трех повторениях по каждому варианту, в каждом повторении было по 32 куста винограда.

Ключевые слова: ток, нагрузка, контроль, количества, серозем, соль калия, песчаная сероземная масса, нитраты, дифференцированный, удобрение, азот, фосфор, калий, подвижный.

Abstract. This article investigates issues regarding the formation of vineyards in recent years and the regulation of their yield load, long and short cutting methods for productive shoots, and the determination of mineral fertilizer rates, taking into account irrigation and other agrotechnical measures. In the upper soil layers, the total phosphorus content was 0.21-0.26%, and the mobile phosphorus content was 18.3-27.0 mg. It has been established that the amount of mobile phosphorus in the upper soil layers decreases as it moves into the lower layers. In the upper layer, the potassium content was 2%, and its mobile form was 185.1-219.1 mg. The experiment was conducted in three repetitions for each variant, with 32 grapevines in each repetition.

Keywords: grain, load, control, amounts, sierozem, potassium salt, sandy sierozem, mass, nitrates, differentiated, fertilizer, nitrogen, phosphorus, potassium, mobile.

KIRISH

Uzumchilik O'zbekiston qishloq xo'jaligining yuqori iqtisodiy samara beruvchi va istiqbolli tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Hozirgi kunda dunyo bo'yicha 72 mln tonnadan ortiq uzum yetishtirilsa, shundan 26,5 mln. tonnasi xo'raki uzum hisoblanadi. Shu jumladan, 2021 yilda Xitoyda 11,2 mln tonna yetishtirilib, shundan 330 ming tonnasi eksport qilingan, 2,3 mln tonnasi saqlangan, Hindistonda 2,9 mln tonna yetishtirilib, shundan, 280 ming tonna eksport qilingan, 300 ming tonna saqlangan, Turkiyada 1,9 mln tonna yetishtirilib, shundan 230,1 min tonna eksport qilingan, 430 ming tonna saqlangan O'zbekistonda esa 2021 yilda 1,8 mln tonna uzum yetishtirilgan, shundan 175 ming tonnasi eksport qilingan, 378 ming tonna saqlangan. Mamlakatimizda quyoshli kunlarning ko'pligi, issiq va uzoq vegetatsiya davri, shuningdek, turli tuproq-iqlim sharoitlarining mavjudligi uzum yetishtirish uchun qulay imkoniyat yaratadi.

Tok tupidagi hosil yuklamasini to'g'ri belgilash uzum yetishtirish texnologiyasining eng muhim elementlaridan biri hisoblanadi. Hosil yuklamasi deganda tok tupida qoldiriladigan hosilli novdalar, hosil shingillari va ko'zlarning ma'lum me'yori tushuniladi. Tupda haddan tashqari ko'p hosil yuklamasining qoldirilishi o'simlikning oziq moddalar va suvga bo'lgan talabini keskin oshirib, novdalarning o'sishi va pishib yetilishiga, shingillarning shakllanishiga hamda mevada qand va boshqa sifat ko'rsatkichlarining to'planishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Aksincha, hosil yuklamasining me'yordan ortiqcha kamaytirilishi vegetativ o'sishning kuchayishi, hosildorlik potensialidan to'liq foydalanilmasligi va mahsuldorlikning pasayishiga olib kelishi ehtimoli mavjud.

Bugungi kunda uzumchilikda yuqori hosildorlik bilan bir qatorda, mahsulot sifati, resurs tejamliligi va tokzorlarning barqaror mahsuldorligini ta'minlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, tok tuplarida hosil yuklamasining maqbul me'yorini aniqlash, turli yuklama darajalarining tok tupining o'sishi, hosildorligi va uzum sifat ko'rsatkichlariga ta'sirini baholash hamda muayyan tuproq-iqlim sharoiti uchun ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab

chiqish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Tokning zararlanganlik darajasi Sh.T.Xodjaevning «O'simliklarni zararkunandalardan uyg'unlashgan himoya qilishning zamonaviy usul va vositalari» (2015) asosida aniqlangan.

Shulardan kelib chiqib O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda uzum hosildorligini oshirishda tok tupi yuklamasini to'g'ri qoldirishga katta ahamiyat berishga qaratilgan. Masalan, kuchli o'sadigan navlar kuchsiz, nimjon, navlariga qaraganda tuproqdan ko'proq oziq moddalarini o'zlashtiradi. [1,2]

Keyingi yillarda tadqiqotlarda tokning shakllanish va yuklamasi, hosildor navdalarining uzun va qisqa kesilganligiga, sug'orilishga va boshqa agrotexnik tadbirlarga qarab mineral o'g'itlarning miqdorlarini belgilashga katta ahamiyat berilmoqda. [4]

TADQIQOT USULLARI

Dala tajribalari, fenologik va biokimyoviy laboratoriya tahlillari, shuningdek ishlab chiqarish sinovlari mekachilik va uzumchilikda umum qabul qilingan quyidagi uslublarda olib boriladi: Tajribalar X.Ch.Bo'riev, N.Sh.Enileev va boshqalar tomonidan ishlab chiqilgan «Mevali va rezavor mevali o'simliklar bilan tajribalar o'tkazishda hisoblar va fenologik kuzatuvlar metodikasi», (2014), M.A.Lazarevskiyning «Методы ботанического описания и агробиологического изучения сортов винограда» (1946), N.N.Prostoserdovning «Изучение винограда для определения его использования» (1963), V.F.Moiseychenkoning «Методика учетов и наблюдений в опытах с плодовыми и ягодными культурами» (1967) nomli uslubiy adabiyotlarida keltirilgan tavsiya va uslublar bo'yicha o'tkazilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Toklarni o'g'itlash: Muayyan ekologik sharoitda navlarning biologik xususiyatlarini hisobga olib tok yuklamasiga bog'liq holda mineral o'g'itlarining miqdorlarini belgilash, ularning hosildorligini oshirish va o'g'itlarni samarali qo'llash uchun katta amaliy ahamiyatga ega. Tokzorlar uchun ularning va hosildorligini hisobga olgan holda tuproqlarning turli xillariga mos ravishda mineral o'g'itlar me'yori (NPK) tavsiya etiladi. Xususan, bo'z tuproqlarga 1 ga yerga 120 kg fosfor va 30 kg kaliyli o'g'it solish tavsiya qilinadi. Bugungi kunda mazkur miqdorlar tok tuplarining shakllanishi va yuklamasiga, hosilning miqdoriga bog'liq bo'lmagan holda qo'llanadi. Toshkent viloyati sharoitida tuproqlarining unumdorligi va hosildorligi, shuningdek navlarning o'sish kuchiga qarab tok tuplarining o'rtacha yuklamasi ko'p zangli yelpig'ichsimon shakllantirishda 160-162 ta kurtakni tashkil qiladi. [5].

Tajriba olib borilgan maydonning qumoq bo'z tuproq, gumus va azot moddalari juda kam ekanligi aniqlandi. Ularning miqdori 0.9-1,3% va umumiy azotning miqdori 0.07% va 0,13% gacha, tuproqning pastki qatlamlarida esa gumus miqdori asta-sekin kamayib borib 80-100 sm chuqurlikda 0,14% ni tashkil

qiladi [8].

Tuproqning yuqori qatlamlarida fosforning yalpi miqdori 0,21-0,26% ni harakatlanuvchi shakldagisi esa 18,3-27,0 mg tashkil etishi, harakatlanuvchi fosfor yuqori qatlamlardan pastki qismlarga qarab keskin ravishda kamayib boradi. Kaliy miqdori tuproqning yuqori qatlamida 2% ga yetadi. Uning harakatlanuvchi shakldagi miqdori 185,1-219,1 mg ni tashkil qiladi. Tajribaning har biri varianti uch qator bo'lib, har bir qatorda 32 ta tupni tashkil etdi. [8].

Kishmish navi 1992 yilda ekilgan, tuplar oziqalanish maydoni 3x3 m. Tajriba to'rt takrorlanishda olib boriladi va yillik yog'ingarchilik o'rtacha hisobda 472 mmni tashkil qiladi (ko'p yillik ma'lumotlarga qaraganda 750 mm), shu jumladan vegetatsion davrda (aprel-oktyabr)-258 mm bo'lgan. Tokzorlarni pravarishi agroqoidalar asosida olib boriladi. Tajriba maydonidan 3 yil davomida (2021-2023 yy.) har yillik tajriba varianti bo'yicha tokning o'sish, rivojlanish va hosildorligi, shuningdek 0-20, 40-60 sm chuqurliklardagi ildiz tizimi asosiy massasining rivojlanish zonasida oziqa moddalarning tarkibi va harakati o'rganiladi. Namlik, nitratlari, o'zlashtirilgan ammiak, yengil eruvchi P2O5 va almashuv K2O lar vegetatsiya davrida uch marta aniqlanadi: gullash oldidan, uzum boshlari g'ujumlarining o'sish davrida va uzumning texnik pishish holatida[7].

TADQIQOT NATIJALARI

Biz tadqiqotlarimizda tok tuplar yuklamasi har xil bo'lganda mineral o'g'itlarni turli miqdorlari hosil miqdori va sifatiga ta'sirini aniqlash bo'yicha Qibray "Sharob" eksperimental karxonasining dala tajriba maydonida qo'yidagi, yangi nazorat (o'g'itsiz): sof oziqa moddalari hisobidan kelib chiqib N160 P120 K40 : N180 P130 K45: N220 P150 K50 : N160 P220 K55: N240 P180 K60: kg/ga variantlarda yagona sxema bo'yicha tajribalar olib bordik. Har yili yer haydashdan oldin kuzda fosforli (superfosfort), kaliyli (kaliy tuzi), bahorda azotli (ammiakli selitra) o'g'itlar solingan (jadval).

Jadval ma'lumotlaridan ma'lum bo'ladiki, har biri tupda yuklama 160-162 ta kurtakdan iborat. N,P,K miqdorlari oshirilgan nazoratga nisbatan hosil elementlarining asosiy ko'rsatkichlari va bir tupdan olingan uzum hosili hamda gektariga hisoblanganda ham oshib, . N240 P180 K60 variantida eng yuqori ko'rsatkichga chiqish [5,6]. (hosilning ko'payishi 28,9% bo'ladi). Mazkur miqdordan oshirilgan barcha ko'rsatkichlar kam darajada oshdi (hosildorlik koeffisienti, uzum boshi og'irligi) yoki pasayishi aniqlandi. Yuklamaning har bir fonida N,P,K miqdorlari oshirilganda nazoratga nisbatan uzum boshi g'ujumining qandiligi kamayadi. Tajribadagi quritilgan kishmish navining degustatsion boholari shunday dalolat berdiki, N,P,K miqdorlari oshirilganda quritilgan kishmish mahsulotining sifati nazoratga nisbatan biroz tushadi, ammo bunday holat sezilarli bo'lmaydi. [1]. Olib borilgan tajriba natijalari tuproqlar hosildorligini va alohida olingan navlarning biologik xususiyatlarini hisobga olib, uzum tupining yuklamasiga bog'liq holda o'g'itlar miqdori differensiyalangan bo'lishi kerakligini yana bir marta tasdiqladi.

**O'g'itlar miqdorining uzum hosili va sifatiga ta'siri (Toshkent vil Qibray tumani
"Sharob" eksperimental tajriba maydoni 2023-2025 yy.)**

Tajriba variantlari	Bir tupdagi kurtaklar soni	Rivojlangan kurtaklarning miqdori %	Hosilli navdalar soni %	Bir tupdagi uzum boshlari soni	Hosildorlik koeffitsient	Uzum boshi og'irligi	Bir tupdan olingan hosildorlik	Hosil s/ga	Qandiligi %	Titrlangan kislotaliligi, g/l
To'liq trubali yuk 160-162 ta kurtak										
Nazaret aniq tanilgan.	160,4	71,2	45,1	37,6	1,2	290,0	10,9	121,0	25,1	3,1
N120 P90 K30	162,4	71,1	53,2	41,9	1,27	298,0	12,5	139,0	23,3	3,4
N160 P120 K40	162,4	70,2	57,6	43,0	1,34	300,0	12,9	143,0	22,3	3,7
N200 P150 K50	162,0	72,2	62,5	45,0	1,39	304,5	14,8	156,0	22,4	3,9
N240 P180 K60	162,4	72,3	67,5	48,6	1,39	304,5	14,8	156,0	22,4	3,9
N240 P210 K70	162,1	70,3	61,8	44,8	1,38	306,0	13,7	152,0	22,5	3,9

XULOSA VA TAKLIFLAR

1. Akademik M.Mirzayev nomidagi Bog'dorchilik, uzumchilik va vinochilik ilmiy-tadqiqot institutida olib borilgan tadqiqotlar natijasida tok tuplaridagi hosil yuklamasini me'yorlashtirish hosildorlik va iqtisodiy samaradorlikni oshirishda muhim agrotexnik omil ekanligi aniqlandi.

2. Tadqiqot natijalariga ko'ra, 120 ta kurtak yuklamasi tok tuplarining mahsuldorligi va iqtisodiy samaradorligi bo'yicha maqbul ko'rsatkich sifatida baholandi.

3. Ushbu yuklamada urug'siz uzum yetishtirishning rentabellik darajasi 47,3–69,7 % ni tashkil etdi. Bu esa hosil yuklamasini me'yorlashtirishning iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi ahamiyatini ko'rsatadi.

4. Sharabbop uzum navlarida 120 ta kurtak yuklamasi qo'llanilganda hosildorlik nazorat variantiga nisbatan o'rtacha 22,4 % ga oshishi aniqlandi.

5. Tadqiqot natijalari asosida tok tuplarida hosil yuklamasini navning biologik xususiyatlari, tupning o'sish kuchi va yetishtirish sharoitlarini hisobga olgan holda me'yorlashtirish yuqori va barqaror hosil olish hamda mahsulot yetishtirish rentabelligini oshirish imkonini berishi asoslandi.

6. Shu asosda, tadqiqot o'tkazilgan sharoitlarda tok tuplarida 120 ta kurtak atrofidagi hosil yuklamasidan foydalanish maqbul agrotexnik me'yor sifatida tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIËTLAR RO'YXATI

1. Mirziyoyev Sh. PF-60-son. "2022 — 2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiёт strategiyasi to'g'risida". Prezident Farmoni. Toshkent, 2022 yil 28 yanvar.

2. Mirziyoyev Sh. PF-4947-son. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida". Prezident Farmoni. – Toshkent, 2017 yil 7 fevral.

3. Mirziyoyev Sh. 2021 yil 28 iyuldagi PQ-5200-son "Uzumchilikni rivojlantirishda klaster tizimini joriy etish, sohaga ilg'or texnologiyalarni jalb qilishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.

4. Арутюян А.С. "Удобрение виноградников"-М: Колис, 1965. 65с.

5. Malkanova Z.Ya. O'zbekistondagi uzumzor kuratorlarini qo'llab-quvvatlash davomiyligi haqida // Sad va Ogorod-1952-43 bet.

6. Fayziev J.N. "Tok tupiga o'g'itlar ta'siri". Toshkent-2018. 76-bet.

7. Ochildiev O'. "Tok tupiga o'g'itlar ta'siri" Toshkent 2019. 69-bet

8. Хайдарқулов Г.И. Урожай и качество винограда в зависимости от нагрузки куста глазками. // Тр.НИИСВиВ им. Шредера. – Ташкент, 1979. – Т.Х. – С. 42-49.

9. Safaryan D.L. Uzumzorlar va uzumzorlarning unumdorligini oshirish usullari. Moldova mevalarini yetishtirish, uzumchilik va vino sanoati. – Tbilisi, 1960 - No1. – 21-28-betlar.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjournal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669225 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy